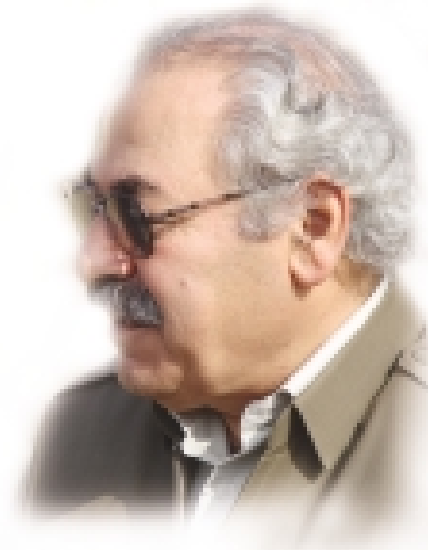

نازادی دهربرین و مافی خه لک

فهلهکه دین کاکه بی

رۆژنامه نووسیک که دهر بهستی نازادی و مافی خۆیه تی له دهر بریندا، ده بی بیریش بکاته وه له پاراستنی مافی تا کو کۆمه ل. مافی خه لک، واته نازادی خه لک له پاراستنی خۆیاندا.

(یاسای رۆژنامه گهری) به مه بهستی ریکه خستنی کاری رۆژنامه نووسانه، په یوه ندی له گه ل پاراستنی مافی خه لک.

خۆ نه گهر رۆژنامه ش، خۆیه خۆ، بتوانی پایه ندی (ته تیک / ته خلاقیت) کاری راگه یانندن بی، ئەوا ئیتیر پیوست نه ده بوو به دانانی هه ندی مه رج و هه ندی سزا له یاسا که دا. به لام، دیاره، وه کو هه ر یواریکی دیکه ژبان پیوستی به یاسا و ریتسا هه یه بۆ هاوسه نگیی ئیوان ماف و به رۆه و ندیی توژیو چینه جیاجیاکاندا. به لای حکومه تی هه رتیمه وه ئەو پرۆژه یاسایی که بۆ په رله مانی نارد، تا راده یه کی باش هاوسه نگیی ده خاته ئیوان ماف و نازادی دهر برین له سه ریک و، ماف و به رۆه و ندی خه لک له سه ریک دیکه وه.

ره خنه ی رۆژنامه نووسان له سه ر دوو بابه ته: یه ک مه رجی داب و نه ریت و سیسته می گشتی و ناسایی هه ریم که به لایانه وه کۆت و کۆسپ له ریتگی نازادی دهر بریندا داده ن، دوو: بابه تی سزا.

دیمه سه ر هه ر دوو بابه ته که: به لای منه وه ۱- وا بزانه ته تیک (ته خلاقیت) کاری راگه یانندن، که ریکه خراوه کانی (un) دایاناره وه له جیهاندا په پره و ده کریت، له ناوه رۆکدا رۆژنامه نووس، تا راده یه کی زۆر پایه ند ده کات به هه ست و سیسته می گشتی و ناسایی تاک و کۆمه له وه، که له چه مکی دابونه ریتسه وه نزیکه. که سیستی ئەمو ئەو و پیشیلکردنی ههستی هه ندی خه لک، کاریکیان کرد تا کۆمه لگا بترسی و ناچار بی له ریتگی یاساییه وه به رگری له خۆی بکات. رۆژنامه نووس چی ده لی له وه حالته دا که که سییک خۆی بکوژیت له بهر ئەوه ی رۆژنامه یه ک بوختانی دهره قی که سیستی ئەوی بلاو کردوه ته وه؟ ... ئایا؟ ئەگه ر یاسایه ک هه با مافی ئەو قوریانییه ی بیارتزیبا، ئەو خۆی ده کوشت، که واته مافی دهر برین سنووری هه یه له ویتدا راده وه سیستیته وه که پیشیلی که رامه ت و مافی ره وای که سیستی هاوولاتی بکات.

یاسا بۆ پاراستنی مافی هه موو لایه ک داده نریت. نابج مافی توژییک به رچاونه گیریت ته نیا له بهر ئەوه ی گوایه نازادی فراوانمان هه یه. من ده لیم که کۆمه لگای رۆژنامه گهری

ده بی به خۆیانایچه وه، و شان به شانی په پره و کردنی یاسا، پایه ندی مه رجه کانی ته تیک جیهانی کاری راگه یانندن بین.

۲- دهر بهری (سزا پیشکه و تیک هاتوه ته ده ست ئەویش نه هیشتنی به ندکردنی رۆژنامه نووسه له بهر کاروباری نووسین و بلاو کردنه وه، حکومه تی هه ریم ئەو سزایه ی نه هیشت، به لام بۆ زهمانه تی مافی خه لک سزای ته غریبی دانا، تا پیشیلکار به بره پارده یه سزابد ریت، به لام ئەگه ر هه موو سزایه ک هه لبریت ئەوا ره نگه هه ندی رۆژنامه نووس بۆ مه بهستی تابه تی سوودی لیوه ریگرن و، له کۆمه لگادا بشیوی و نا نارامی په یدا بی.

بۆ ریتگه گرتن له پیشیلکاری مافی خه لک سی ریتگا هه یه:

۱- پایه ندبوونی خۆیه خۆی رۆژنامه نووسان به ته تیک راگه یانندن ئەوه ش زه حمه ته (یانانوانین زهمانه تی هه مووان بکه بین).

۲- سزایه ک له لایه ن ده و له ته وه.

۳- ئەگه ر ئەوه نه بوو و، ئەمه ش نه بوو، چاری هاوولاتی مافخوراو چیه؟ په نا بۆ کو بیات؟ خۆ ئەگه ر، وه کو حالته تی ئەو قوریانییه بیستاوانه که ناچار خۆی کوشت، بریار بۆ هاوولاتی ماوه ته وه ئەویش به گیانی خۆی برایه وه.

خۆ ئەگه ر ناچار بی به دهستی خۆی مافی خۆی وه ربرگرتسه وه (که یاساش ریتگی نادات) ئەوا کاره ساتی کۆمه لایه تی دیکه لیته که ویتسه وه. نازانم ئایا رۆژنامه نووسان بیه ره وه ده که نه وه کۆمه لگای کورده واری به چ دۆخیک ده گات ئەگه ر هه رکه س ناچار بی به دهستی خۆی مافی خۆی وه ربرگرتسه وه؟ ئایا ده زانن له چ کۆمه لگایه ک ده تیت؟ هه ر یوه یه ده بی یاسا هه بی و، له یاسادا «سزا دیار بکریت» هه رچه نه ده بچووک بی.

دهر بهری بره پارده کی سزا، که ئیستا زیاد دیته به رچاو (ره نگه له روانگی دارایی هه ندی رۆژنامه وه رۆژنامه نووسه وه وه هه بی). ئەوا ریتگیه کی چاره سه رمان هه یه که بزانه ی ولاته پیشکه و توه کانه چون سزای پارهبان، چاره سه رکردوه؟ هه رچوونیک بی، وه ها دیاره، که بره پارده ی ته غریبی ولاتانی ئەوروپا ئیجگار قه به و زیاده یه که له توانای ئیمه دا نیسه، که واته، یا ده بی بیه ره ی سزا له وه ولاتانه نه که ینه وه، یا به وه ئیستا (به هه ندی ده سکاریسه وه) رازی بیین؟ وه یا سزا (هه ر سزایه ک) هه لبرین و رۆژنامه نووسانمان نازادی نازاد بن، ئەو کاته مافی تا کو کۆمه لی خه لک، کی ده یبارتزی؟ ... یا مه گه ر هه ندی که س به خۆیان، به دهستی خۆیان بسیننه وه، لیبه گه ریتین کاره سات بکه ویتسه وه؟